

ALAs Izglītības nozares Draudzīgs aicinājums: Lasīsim!

2010. gada tēma: “Kā es atstāju mājas”

2010. gada grāmatas:

Lūcijas Bērziņas “Pa svešiem lielceļiem”
Jāņa Jaunsudrabiņa “Es stāstu savai sievai”
Rūtas Skujiņas “Vējš svaida kaijas”
Gunāra Janovska “Uz neatgriešanos”
Arnolda Lūša “Cilvēks bez mājas”
Annas Zīgures “Viņi, ceļā” (pērkama no ALAs Apgāda)

Angļu valodā:

Jane Cunningham: “The Rings of My Tree” (Amazon)

Agates Nesaules: “A Woman in Amber”

Bērniem:

angļu un latviešu valodā vienā grāmatā:

Rūtas Rudzītes: “Vecmāmiņ, kas ir trimda?”—“Vecmāmiņ, What is Exile?”

Atkal pamatojoties uz, jau paaudzēm pazīstamo mudinājumu latviešu tautai, ko pirmo dzirdējām no prezidenta Kārļa Ulmaņa, aicinu pieaugušos un pusaudžus pievienoties šī ALA Izglītības nozares lasīšanas akcijai: “Kā es atstāju mājas”. Aicinājums protams ir m pielāgots no oriģinālā aicinājuma dāvat grāmatas savai bijušajai skolai, jo tagad aicinām i un iedziļināties tajās grāmatas, kas jau sadāvātas, bet sen vai nemaz nelasītas.

Šī gada “gada grāmatas” ir izmeklētas ar kopsaucēja tēmu “kā es atstāju mājas”; jautājum stāstījums, kas jau gadiem mūs nodarbinājis: gan kā 6. klases latviešu skolas skolniekus ALAs programmā apskata pasaku tēlu un rakstnieku atmiņas par māju atstāšanu; gan šķēršgriezumu trimdas latviešu, kas piedalījušies Maijas Hinkles vadītajā mutvārdu ves projektā atsaucoties uz intervijām iemūžinot viņu dzīves stāstus. Un vēl: no jaunākās paau nesen tapušais Nika Bāra un Alekša Dankera vadītais video projects: “Spoken” kuŗā inter iemūžina “visvecākos” latviešus, jo viņi savā draugu pulkā aptvēruši, ka daudziem jaunie jau pagājusi garām iespēja uzzināt savas ģimenes dzīves stāstu. Protams, “kā es atstāju m arī būtu uzklusāms par neskaitama daudzuma tautiešu Latvijas senajā vesture, un tā arvien nodarbina nežēlīgi lielu procentu latviešu, kas patlaban mēģina atrast izdzīvoš iespējas šodienas Latvijas komplicētajos ekonomiskos apstākļos.

Šī gada tēmā iekļautās gada grāmatas apskata jautājumu “kā es atstāju mājas” tieši par posmu otrā pasaules kara laikā, kuru piedzīvoja daudzi mūsu trimdas latvieši; posms par kautkādas dzīves stāstu kriptiņas zin atstāstīt šeit dzimušā paaudze, bet vēl mazāk, tās l Grāmatas izmeklētas, lai apskatītu māju atstāšanu no vairākiem viedokļiem: jaunas m Lūcijas Bērziņas: “Pa svešiem lielceļiem”; no mācītāja: A. Lūša: “Cilvēks bez mājas”; pieau vīrieša, rakstnieka Jāņa Jaunsudrabiņa: “Es stāstu savai sievai”; par baltvā

piedzīvojumiem Gunāra Janovska romānā: “Uz neatgriešanos”; un padomju Latvijā auģ rakstnieces Annas Zīgures nupat izdotajā “Viņi. Ceļā”, (Jumavas izdevn).

Tie, kas nepārvalda latviešu valodu, vai kuŗiem mazliet kūtrums diktē lasāmvielas valodas i varbūt vēlas sākt ar angļu valodā rakstītajām dzīves stāstu atmiņām, lai pēc tam, iešvunkāj tēmā, pārietu uz latviešu valodas grāmatām. Sim nolūkam: Jane Cunninghamas “Rings Tree” un Agates Nesaulas “A Woman in Amber”. Un mūsu visjaunākajiem lasītājiem, izdev kuŗā stāsts lasāms gan latviski, gan angliski vienā izdevumā: Rūtas Rudzītes “Vecmāmiņ, trimda?”

Aicinām grāmatas izlasīt un pārrunāt gan ģimenē, gan vietējo latviešu centru grāmatu puc iesakām iesaistīt vairākas paaudzes pārrunās, lai pārrunas šeit dzimušajiem kup personīgo piedzīvojumu klāsts. Aicinām vidējo paaudzi iztaujāt savus vecākus par viņu bēr un Latvijas atstāšanas atmiņām, un vecvecākiem pierakstīt savus atmiņu stāstus, lai pēc te paliktu skaidrāka bilde gan par savu senču dzīves stāstu, kā arī Latvijas un pasaules vēsturi kaŗa laikā. Lasīsim un izkopsim savu latviešu valodu, lai tās bagātību varam dot tālāk nāka paaudzei; lasot uzzināsim savu ģimenes vēsturi no vestures lieciniekiem, lai paši novērtētu, no kurienes esam cēlušies, un cik daudzi un dažādi ir bijuši ceļi mums uz šo zeri tagad jau vairākas paaudza sauc par mājām.

Piezīme:

Visas, izņemot Zīgures grāmata, izdotas trimdas izdevniecībās. Zīgures “Viņi. Ceļā” iz Jumava 2009. gadā; to var iegādāties no ALAs Apgāda vai Latvijas grāmatnīcās.

Pat ekonomiski grūtos laikos, ir nodarbības, kas padara cilvēku bagātāku! Domāju, ka vairums neapstrīdēs apliecinājumu, ka viena no galvenajām ir lasīšana, it sevišķi, kad tik daudz neizlasītas lasāmvielas stāv mums acu priekšā latviešu centru bibliotēkās un ģimenes latviešu grāmatu plauktos. Tādēļ šogad, -ALAs Izglītības nozares vārdā- “Draudzīgs aicinājums” visiem pieaugušajiem - gan jaunāko gadu, gan vidējo, kā arī protams vecāko gadu gājumu paaudzēm: uzņemsimies izpildīt Kārļa Ulmaņa 1935. gada aicinājumu vispilnīgākajā nozīmē: sāksim lasīt tās grāmatas, kas sadāvinātas latviešu skolām, vai kas stāv mūsu ģimeņu latviešu grāmatu plauktos!

